

nemføre kvælstofbegrænsning i de små rensningsanlæg.

Landsforeningen er af den opfattelse, at dette prisniveau skal sammenholdes med priserne ved kvælstoffjernelse i andre sektorer, så indsatsen tilrettelægges med henblik på maksimalt miljømæssigt udbytte af investeringerne.

Tilsyn med landbruget

Miljøministerens handlingsplan forudsætter, at kommunerne skal føre tilsyn med opfyldelsen af en række af de krav, der bliver stillet til landbruget ifølge planen.

Det gælder planens krav om gødningsplaner og grønne marker. Der ligger måske yderligere en række nye tilsynsopgaver, som ikke fremgår direkte af planen.

Kommunerne kan ikke påtage sig tilsynsopgaver, der ikke kan løses. Begge de nævnte tilsynsopgaver er efter landsforeningens opfattelse umulige at løse.

Kommunerne kan godt ved stikprøver kontrollere, at der udarbejdes gødningsplaner. Men der er ingen reel mulighed for at kontrollere, at de overholdes.

Tilsvarende vil indsatsen for at føre et reelt tilsyn med grønne marker være helt uden sammenhæng med resultatet.

Landsforeningen finder derfor, at der må findes en anden løsning på disse problemer.

Andre forhold

Miljøministeriet og Folketinget kan gennem en række generelle initiativer medvirke til at nå det overordnede mål – begrænsning af forurening i havområderne. Det gælder de luftbårne kvælstoftilførsler. Kvælstofilter er slutprodukter fra forbrændingsprocesser i motorer m.v. De kvælstoftilførsler, Danmark får til havområderne, stammer hovedsagelig fra andre lande.

Skal der ske en reduktion af tilførslen af kvælstofilter, er det nødvendigt med et internationalt initiativ for en samlet beskæring af forbrændingsgassernes indhold af kvælstof.

Ammoniak derimod giver en mere lokal forurening. Hovedkilden til luftbårne tilførsler er her landbruget. På den baggrund er der behov for at revurdere reglerne for håndtering af husdyrgødning med henblik på at minimere ammoniakfordampning.

Også havtilførslerne af kvælstof er et internationalt problem. Der kommer væsentlige tilførsler af kvælstof til Kattegat via Skagerrak, mens Østersøens vand har en lavere koncentration af næringssalte end Kattegat.

Der bør ske en international indsats for at beskære tilførslerne af næringssalte fra især Nordsøen og Skagerrak.

Endelig er der spørgsmålet om fosfortilførslen fra vaskemidler. Ca. $\frac{1}{3}$ af fosforbelastningen i husspildevand stammer fra vaskemidler. Hvis et skrap krav for udledninger fra rensningsanlæggene skal gennemføres med held, vil et bidrag kunne ydes ved nedskæring af fosforindholdet i tilløbet. Det må derfor undersøges, om der er miljømæssigt forsvarlige muligheder for at begrænse fosforudledningerne ved kilden ad den vej.

Endelig skal kommunerne have økonomiske muligheder for at gennemføre de fornødne investeringer.

Miljøinvesteringerne må derfor holdes uden for de kommunale anlægsrammer, og der må gives låneadgang til miljøinvesteringer.

Ifølge regeringens handlingsplan kan der alene blive tale om lånefinansiering for de kommuner, der ikke selv har mulighed for at finansiere udgiften af kassebeholdningen. Landsforeningen finder det uacceptabelt, at den enkelte kommunes mulighed for at lånefinansiere miljøinvesteringerne skal være betinget af en konkret vurdering i Indenrigsministeriet. Resultatet kan blive, at en række kommuner ikke får finansieringsmæssig mulighed for at gennemføre investeringerne. Derfor må der være automatisk låneadgang.

Desuden må de øgede driftsudgifter lægges oven i de udgiftsrammer, der er aftalt for 1987 og 1988.

Hvis ikke anlægsrammen udvides, og hvis der ikke gives låneadgang til at iværksætte disse store projekter, vil man i den grad dræne de kommunale kasser, at der er risiko for, at kommunerne tvinges til at tilsidesætte andre lovpligtige opgaver.

Afsluttende bemærkninger

Det er landsforeningens håb, at disse synspunkter vil indgå i udvalgets videre overvejelser om den endelige udformning af en handlingsplan mod forureningen af havet.